

Småstykker

INDRETNINGEN AF THØGER REENBERG STERMS ÅBNE BEGRAVELSE I OVTRUP KIRKE

I Ovtrup kirke findes nede foran orglet to smukke rokokodøre. De er malet i rokokoenes blå farver, bærer forneden et par af denne stils yndefulde ornamenter og foroven til venstre for beskueren i gennembrudt arbejde et dobbelt sammenslynget TRS (retvendt og spejlvendt) og til højre på tilsvarende måde GB. Bogstaverne hentyder til Thøger Reenberg Stern og hustru Gertrud Bundesen, et godsejerpar på sognets herregård, Søvig.

Dørene stod oprindeligt foran en åben begravelse, som var indrettet i tårnrummet. Allerede sidst i 1773 søgte Stern biskoppen, der var »kirkeejer« af Lunde og Ovtrup kirker, idet de var henlagt til bisperesidens vedligeholdelse, om tilladelse til at indrette et begravelsessted til sig og familie »neden i tårnet.« 31. januar 1774 svarer biskoppen Eiler Hagerup, at han »haver erhholdet vedkommendes oplysning og efter samme herved indvilger Deres forlangende, således at De straks betaler en recognition (grundbyrde på ejendommen) til kirken imod værgens, hr. provst Brorsons kvittering, 20 rdl., og siden for de lig, som i begravelsen vorder nedsat, hver gang 5 rdl.« – Bekostningen ved indretningen og vedligeholdelsen påhvilede Stern og arvingerne, så kirken ikke på nogen måde vandsiredes, beskadigedes eller blev betaget sit fornødne rum. Skødet skulle kirkeværgen, dvs. sognepræsten (provst Brorson, en søn af salmedigteren) udstede, men biskoppen skulle ratificere det.

Indretningen af Thøger Reenberg Sterms åbne begravelse

Dørene fra Thøger Reenberg Sterms begravelse i Ovtrup kirke.

Derefter er begravelsen blevet indrettet. 1785 blev Sterm og frue begravet her. Sammen med deres kister stod ifølge traditionen en kiste med »en halvvoxen datter.« Da Sterms imidlertid ikke selv havde børn, havde det måske været et plejebarn.

Sterm var søn af den kendte godsejer, procesmager og bondeplager Søren Sterm på Viumgård i Nørre Horne herred. Ifølge venlig meddelelse fra antikvar

Mogens Bencard havde han fået uddannelse som guldsmed i Ribe, så han har nok været noget kunsterfaren, og han kom til at bygge meget.

Ikke blot indrettede han gravkapellet i kirken, men han opstillede også et pulpitur ved kirkens nordvæg, hvorpå der var malede dydefigurer. I 1840erne blev det flyttet ned i tårnet og omdannet til balkon. De daværende ejere af Søvig, kaptajn T. R. Teilman og K. Andersen, forpligtede sig til at holde det i samme stand uden bekostning for kirken. 1902 blev det nedtaget og solgt, og dets rester anvendt som veranda ved et hus i Ovtrup.

Balkonen blev anbragt over tårnrummet, hvis loft sænkedes, og kisterne blev udtaget og nedgravet på kirkegården. For omkring et halvt hundrede år siden opgravede man den ene kisteplade, som er af bly. På den læses: »De Jordiske Levninger ere her giemte af Den i Livet Velædle Giertrud Bundesen, fød paa hendes Fæderne Gaard Søvig i December Maaned 1741. Blev gift Med sal. Herr. Thøger Reenberg Sterm i Aaret 1761, og Efter 24ve Aars Egteskab Døde hun 3 Uger efter hendes Mand paa bmt. Søvig den 16. April 1785 i hendes Alders 43. Aar og 4 Maaneder.«

Fru Sterm var datter af amtsforvalter Rasmus Bundesen og hustru Gertrud Marie Vejrum. De havde haft Søvig fra 1723 til Bundesens død 1761, hvorefter Sterm overtog godset. Bundesens anden datter Magdalene var gift med provst Brorson.

Af Thøger Sterms øvrige byggeri kan nævnes, at han næsten fornyede Søviggård, først med en trefløjet helt ny ladegård »temmelig stor i begreb« og 1766 hovedfløjen i borgegården, den fløj, som står endnu. I Billum sogn lod han Hannevanggård opføre af nyt »og indrette for en honet familie, alt sammen af bindingsværk og tavl mur.« Han anlagde et teglværk på

Filsø-ø, men måtte nedlægge det igen, da leret ikke duede til teglbrænding. Han fornyede 6 af de 7 broer, der fandtes på godsets marker, og den 7. reparerede han, »som er den store over åen, hvilken bro i min sal. svigerfaders tid blev repareret« for 100 rdl. med skibstømmer, indkøbt på strandauktioner. Han havde ikke »nægtet den allermindste og ringeste deres passage over bemt. broer og vaser, når de har fulgt vejen,« men undertiden gik de gennem kornvangene, trods advarsler, hvorpå de gav »grove og ej anstændige svarer,« og da der ikke var nogen alfarvej, men det var hovbøndernes hovvej og gårdens kirkevej, så forbød han al anden færdsel.

Thøger Sterm og frue var de sidste egentlige herregårdsfolk på Søvig. 1787 solgte han nemlig bøndergodset ved auktion, hvorved alle hovbønder og de fleste fribønder købte deres egne gårde til i forvejen aftalte priser.

H. K. Kristensen.

Kilder:

Ribe bispearkiv, kopibogen C4--212. H. K. Kristensen: Ovtrup Sogn 28 f., 220--29.

EN FARLIG TRUSSEL

1726 var Jesper Pedersen i Hornelund blevet uenig med sine bymænd om en plag, de åbenbart havde skullet levere, men som man påstod, Jesper ikke havde betalt sin andel i. Jesper blev vred og sagde, at den, der havde sagt det, skulle få en ulykke. Var det blevet sagt godt et halvt hundrede år tidligere, kunne han let have endt på bålet som troldkarl; for hvor sker der ikke ulykker? Nu gik det anderledes.

Hornelundmændene engagerede en sagfører, Niels